

Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública

RESOLUCIÓ de 26 de febrer de 2021, de la consellera de Sanitat Universal i Salut Pública, per la qual s'estableixen mesures relatives a l'ús de la màscara per a la contenció del brot epidèmic de la pandèmia de Covid-19 [2021/1932]

Antecedents de fet

L'evidència científica considera que el SARS-CoV-2 pot transmetre's de persona a persona per diferents vies, sent la principal la inhalació d'aerosols respiratoris o partícules de major grandària emesos per una persona. La concentració i grandària dels aerosols generats depèn de l'activitat desenvolupada, sent mínim en respirar de manera tranquil·la, i progressivament major en conversar en veu baixa, veu alta, cridar, cantar, tossir i fer activitats físiques intenses.

Aquesta mateixa evidència científica assenyalava que l'ús de màscares pot disminuir l'alliberament al medi ambient de gotes respiratòries produïdes per aqueixos mateixos motius, en respirar, parlar, cridar, tossir o esternudar.

Per això es considera que l'ús de la màscara és una mesura important de prevenció de la infecció per coronavirus i de la seua transmissió, sense que de cap manera haja d'anar associat a garantir altres bones pràctiques i mesures generals d'higiene i distància interpersonal.

Una mesura important per a totes les persones, inclosa també la població infantil i juvenil en aquelles activitats de major concentració i acostament com són les d'oci i entreteniment, no sols restringint-li a l'àmbit docent on és obligatori l'ús de la màscara, postura avalada per informe de la subdirecció general de promoció de salut i prevenció de la direcció general amb competències en matèria de salut pública, de data 26 de febrer de 2021.

En aquesta etapa, és essencial aprofundir en la necessitat d'un comportament social compromés en la lluita contra la pandèmia, fonamentat, entre altres mesures bàsiques, en l'ús de màscara com a mesura de protecció individual i col·lectiva en el desenvolupament de les activitats que poden generar més risc de transmissió.

No obstant això, la detecció de brots amb els nous ceps del virus i l'existència encara de casos corresponents a persones asimptomàtiques obliga a reforçar les condicions d'ús de les mesures de protecció i, específicament, l'ús de la màscara, que s'ha d'establir amb caràcter obligatori en la via pública, en els espais a l'aire lliure i en qualsevol espai tancat d'ús públic o que es trobe obert al públic, deslligat del manteniment de la distància física interpersonal de seguretat.

Amb aquesta previsió quant a l'ús de la màscara, es pretén minimitzar el risc de transmissió comunitària del virus SARS-Cov-2, sense recórrer a altres mesures més dràstiques. Aquesta previsió s'estableix sense perjudici del manteniment de la regulació de l'ús de la màscara en els mitjans de transport en allò que no s'opose.

Tampoc es modifica el règim d'exempcions, per raons personals i de la naturalesa de l'activitat, de l'obligatorietat de l'ús de màscara. A més, s'estableix com a recomanació, l'ús de la màscara en els espais privats, tant oberts com tancats, quan existisquen reunions o una possible confluència de persones no convivents, encara que pugua garantir-se la distància mínima interpersonal de seguretat.

Per tot això es fa necessari ordenar de manera individual aquesta mesura per a la contenció del brot epidèmic de la pandèmia de Covid-19, com a mesura especial preventiva i de protecció respiratòria enfront de l'exposició del coronavirus.

Fonaments de dret

1. La Generalitat, mitjançant la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, té competència exclusiva en matèria d'higiene, de conformitat amb l'article 49.1.11 a) de l'Estatut d'Autonomia, i competència exclusiva en matèria d'organització, administració i gestió de totes les institucions sanitàries públiques dins del territori de la Comunitat Valenciana, de conformitat amb l'article 54.1 del mateix text legal.

Conselleria de Sanidad Universal y Salud Pública

RESOLUCIÓN de 26 de febrero de 2021, de la consellera de Sanidad Universal y Salud Pública, por la que se establecen medidas relativas al uso de la mascarilla para la contención del brote epidémico de la pandemia de Covid-19 [2021/1932]

Antecedentes de hecho

La evidencia científica considera que el SARS-CoV-2 puede transmitirse de persona a persona por diferentes vías, siendo la principal la inhalación de aerosoles respiratorios o partículas de mayor tamaño emitidos por una persona. La concentración y tamaño de los aerosoles generados depende de la actividad desarrollada, siendo mínimo al respirar de manera tranquila, y progresivamente mayor al conversar en voz baja, voz alta, gritar, cantar, toser y hacer actividades físicas intensas.

Esta misma evidencia científica señala que el uso de mascarillas puede disminuir la liberación al medio ambiente de gotas respiratorias producidas por esos mismos motivos, al respirar, hablar, gritar, toser o estornudar.

Por ello se considera que el uso de la mascarilla es una medida importante de prevención de la infección por coronavirus y de su transmisión, sin que en modo alguno deba ir asociado a garantizar otras buenas prácticas y medidas generales de higiene y distancia interpersonal.

Una medida importante para todas las personas, incluida también la población infantil y juvenil en aquellas actividades de mayor concentración y acercamiento como son las de ocio y entretenimiento, no solo restringiéndole al ámbito docente donde es obligatorio el uso de la mascarilla, postura avalada por informe de la subdirección general de promoción de salud y prevención de la dirección general con competencias en materia de salud pública, de fecha 26 de febrero de 2021.

En esta etapa, es esencial profundizar en la necesidad de un comportamiento social comprometido en la lucha contra la pandemia, fundamentado, entre otras medidas básicas, en el uso de mascarilla como medida de protección individual y colectiva en el desarrollo de las actividades que pueden generar más riesgo de transmisión.

Sin embargo, la detección de brotes con las nuevas cepas del virus y la existencia todavía de casos correspondientes a personas asintomáticas obliga a reforzar las condiciones de uso de las medidas de protección y, específicamente, el uso de la mascarilla, que se debe establecer con carácter obligatorio en la vía pública, en los espacios al aire libre y en cualquier espacio cerrado de uso público o que se encuentre abierto al público, desligado del mantenimiento de la distancia física interpersonal de seguridad.

Con esta previsión en cuanto al uso de la mascarilla, se pretende minimizar el riesgo de transmisión comunitaria del virus SARS-Cov-2, sin recurrir a otras medidas más drásticas. Esta previsión se establece sin perjuicio del mantenimiento de la regulación del uso de la mascarilla en los medios de transporte en aquello que no se oponga.

Tampoco se modifica el régimen de exenciones, por razones personales y de la naturaleza de la actividad, de la obligatoriedad del uso de mascarilla. Además, se establece como recomendación, el uso de la mascarilla en los espacios privados, tanto abiertos como cerrados, cuando existan reuniones o una posible confluencia de personas no convivientes, aun cuando pueda garantizarse la distancia mínima interpersonal de seguridad.

Por todo ello se hace necesario ordenar de forma individual esta medida para la contención del brote epidémico de la pandemia de Covid-19, como medida especial preventiva y de protección respiratoria frente a la exposición del coronavirus.

Fundamentos de derecho

1. La Generalitat, mediante la Conselleria de Sanidad Universal y Salud Pública, tiene competencia exclusiva en materia de higiene, de conformidad con el artículo 49.1.11 a) del Estatuto de Autonomía, y competencia exclusiva en materia de organización, administración y gestión de todas las instituciones sanitarias públicas dentro del territorio de la Comunidad Valenciana, de conformidad con el artículo 54.1 del mismo texto legal.

2. La Llei orgànica 3/1986, de 14 d'abril, de mesures especials en matèria de salut pública, estableix en l'article 1 que «amb la finalitat de protegir la salut pública i previndre la seua pèrdua o deterioració, les autoritats sanitàries de les diferents administracions públiques podran, dins de l'àmbit de les seues competències, adoptar les mesures previstes en la present llei quan així ho exigisquen raons sanitàries d'urgència o necessitat».

3. La Llei 33/2011, de 4 d'octubre, General de Salut Pública, per part seua, estableix en l'article 54.1 que «sense perjudici de les mesures previstes en la Llei orgànica 3/1986, de 14 d'abril, de mesures especials en matèria de salut pública, amb caràcter excepcional, i quan així ho requerisquen motius d'extraordinària gravetat o urgència, l'Administració general de l'Estat i les de les comunitats autònomes i ciutats de Ceuta i Melilla, en l'àmbit de les seues competències respectives, podran adoptar les mesures que siguen necessàries per a assegurar el compliment de la llei».

4. L'article 86.2.b de la Llei de Salut de la Comunitat Valenciana, de regulació de les mesures especials cautelars i definitives, assenyalava: «Quan l'activitat exercida poguera tindre una repercussió excepcional i negativa en la salut, les autoritats públiques sanitàries, a través dels seus òrgans competents en cada cas, podran procedir a l'adopció de les mesures especials que siguen necessàries per a garantir la salut i seguretat de les persones, que tindran caràcter cautelar o, després del corresponent procediment contradictori, caràcter definitiu».

5. L'Acord de 19 de juny de 2020, del Consell, sobre mesures de prevenció enfront de la Covid-19, assenyalava que cap l'adopció de mesures extraordinàries en salvaguarda de la salut pública a causa de la pandèmia per coronavirus SARS-CoV2 per part de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública. De manera exacta l'Acord disposa:

«Seté. Seguiment

Les mesures preventives recollides en aquest acord seran objecte de seguiment per a garantir la seua adequació a la situació epidemiològica i sanitària. A aquest efecte, podran ser modificades o suprimides mitjançant acord del Consell o resolució de la persona titular de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública.

Així mateix, correspon a la persona titular de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública adoptar les mesures necessàries per a l'aplicació del present acord i establir, d'acord amb la normativa aplicable i a la vista de l'evolució de la situació sanitària, totes aquelles mesures addicionals o complementàries que siguen necessàries».

Sobre la base de l'exposat, de conformitat amb l'article 81.1 b) de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de Salut de la Comunitat Valenciana, resolc:

Primer

Establir les següents mesures en l'ús de la màscara per a la contenció del brot epidèmic de la pandèmia de Covid-19:

1. Les persones de sis anys d'ara en avant estan obligades a l'ús de màscara en la via pública, en els espais a l'aire lliure i en qualsevol espai tancat d'ús públic o que es trobe obert al públic, amb independència del manteniment de la distància física interpersonal de seguretat.

L'ús de la màscara també és obligatori en els mitjans de transport, tant de transport aeri, marítim, amb autobús, o per ferrocarril, així com en els transports públics i privats complementaris de viatgers en vehicles de fins a nou places, inclòs el conductor, si els ocupants dels vehicles de turisme no conviuen en el mateix domicili.

2. L'obligació continguda en l'apartat anterior no serà exigible per raons personals i de la naturalesa de l'activitat, en els casos següents:

a) Per a les persones que presenten algun tipus de malaltia o dificultat respiratòria que pugua veure's agreujada per la utilització de la màscara o que, per la seua situació de discapacitat o dependència, no disposen d'autonomia per a llevar-se la màscara o bé presenten alteracions de conducta que facen inviable la seua utilització.

b) En el cas d'exercici físic o pràctica esportiva individual a l'aire lliure, en els supòsits de força major o situació de necessitat o quan, per la pròpia naturalesa de les activitats, l'ús de la màscara resulte incompatible d'acord amb les indicacions de les autoritats sanitàries.

2. La Ley orgànica 3/1986, de 14 de abril, de medidas especiales en materia de salud pública, establece en el artículo 1 que «con el fin de proteger la salud pública y prevenir su pérdida o deterioro, las autoridades sanitarias de las distintas administraciones públicas podrán, dentro del ámbito de sus competencias, adoptar las medidas previstas en la presente ley cuando así lo exijan razones sanitarias de urgencia o necesidad».

3. La Ley 33/2011, de 4 de octubre, General de Salud Pública, por su parte, establece en el artículo 54.1 que «sin perjuicio de las medidas previstas en la Ley orgànica 3/1986, de 14 de abril, de medidas especiales en materia de salud pública, con carácter excepcional, y cuando así lo requieran motivos de extraordinaria gravedad o urgencia, la Administración general del Estado y las de las comunidades autónomas y ciudades de Ceuta y Melilla, en el ámbito de sus competencias respectivas, podrán adoptar las medidas que sean necesarias para asegurar el cumplimiento de la ley».

4. El artículo 86.2.b de la Ley de Salud de la Comunitat Valenciana, de regulació de las medidas especiales cautelares y definitivas, señala: «Cuando la actividad ejercida pudiera tener una repercusión excepcional y negativa en la salud, las autoridades públicas sanitarias, a través de sus órganos competentes en cada caso, podrán proceder a la adopción de las medidas especiales que sean necesarias para garantizar la salud y seguridad de las personas, que tendrán carácter cautelar o, después del correspondiente procedimiento contradictorio, carácter definitivo».

5. El Acuerdo de 19 de junio de 2020, del Consell, sobre medidas de prevención frente a la Covid-19, señala que cabe la adopción de medidas extraordinarias en salvaguarda de la salud pública a causa de la pandemia por coronavirus SARS-CoV2 por parte de la Conselleria de Sanidad Universal y Salud Pública. De forma exacta el Acuerdo dispone:

«Séptimo. Seguimiento

Las medidas preventivas recogidas en este acuerdo serán objeto de seguimiento para garantizar su adecuación a la situación epidemiológica y sanitaria. A estos efectos, podrán ser modificadas o suprimidas mediante acuerdo del Consell o resolución de la persona titular de la Conselleria de Sanidad Universal y Salud Pública.

Asimismo, corresponde a la persona titular de la Conselleria de Sanidad Universal y Salud Pública adoptar las medidas necesarias para la aplicación del presente acuerdo y establecer, de acuerdo con la normativa aplicable y a la vista de la evolución de la situación sanitaria, todas aquellas medidas adicionales o complementarias que sean necesarias».

En base a lo expuesto, de conformidad con el artículo 81.1 b) de la Ley 10/2014, de 29 de diciembre, de la Generalitat, de Salud de la Comunitat Valenciana, resuelvo:

Primero

Establecer las siguientes medidas en el uso de la mascarilla para la contención del brote epidémico de la pandemia de Covid-19:

1. Las personas de seis años en adelante están obligadas al uso de mascarilla en la vía pública, en los espacios al aire libre y en cualquier espacio cerrado de uso público o que se encuentre abierto al público, con independencia del mantenimiento de la distancia física interpersonal de seguridad.

El uso de la mascarilla también es obligatorio en los medios de transporte, tanto transporte aéreo, marítimo, en autobús, o por ferrocarril, así como en los transportes públicos y privados complementarios de viajeros en vehículos de hasta nueve plazas, incluido el conductor, si los ocupantes de los vehículos de turismo no conviven en el mismo domicilio.

2. La obligación contenida en el apartado anterior no será exigible por razones personales y de la naturaleza de la actividad, en los casos siguientes:

a) Para las personas que presenten algún tipo de enfermedad o dificultad respiratoria que pueda verse agravada por la utilización de la mascarilla o que, por su situación de discapacidad o dependencia, no dispongan de autonomía para quitarse la mascarilla o bien presenten alteraciones de conducta que hagan inviable su utilización.

b) En el caso de ejercicio físico o práctica deportiva individual al aire libre, en los supuestos de fuerza mayor o situación de necesidad o cuando, por la propia naturaleza de las actividades, el uso de la mascarilla resulte incompatible de acuerdo con las indicaciones de las autoridades sanitarias.

3. S'entendrà complida l'obligació a què es refereix aquesta resolució, mitjançant l'ús de qualsevol mena de màscara, preferentment higièniques i quirúrgiques, que cobrisca nas i boca. S'observaran, en tot cas, les indicacions de les autoritats sanitàries sobre el seu ús.

Segon. Perduda d'eficàcia.

Queda sense efecte tot el que s'oposa a la present resolució i en concret l'apartat 1.3. de l'annex I de l'Acord de 19 de juny, del Consell (DOGV 20.06.2020), i el punt 1 del resoluc primer de la Resolució de 25 de febrer de 2021, de la consellera de Sanitat Universal i Salut Pública, per la qual s'acorden noves mesures, a conseqüència de la situació de crisi sanitària ocasionada per la Covid-19 (DOGV 26.02.2021).

Tercer. Col·laboració.

Sol·licitar per al compliment de la present resolució, la col·laboració de la Delegació del Govern de la Comunitat Valenciana i dels Ajuntaments de la Comunitat Valenciana, a l'efecte de cooperació, en el seu cas, a través dels cossos i forces de seguretat i de la policia local, per al control i aplicació de les mesures adoptades.

Quart. Règim sancionador.

L'incompliment de les mesures de la present resolució quedarà subjecte al procediment de l'activitat inspectora i al règim sancionador establert en el Decret llei 11/2020, de 24 de juliol, del Consell, de règim sancionador específic contra els incompliments de les disposicions reguladores dels mesures de prevenció davant la Covid-19.

Cinqué. Eficàcia i vigència.

La present resolució produirà efectes des del dia de la seua publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, fins que es modifique o es deixe sense efecte.

S'adverteix que la present resolució posa fi a la via administrativa podent interposar-se recurs contenciós administratiu en el termini de dos mesos, comptats des de l'endemà de la seua notificació, davant la Sala contenciosa administrativa del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana, d'acord amb el que s'estableix en els articles 10.1 i 46.1 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa, o recurs potestatiu de reposició davant el mateix òrgan que va dictar l'acte, en el termini d'un mes, de conformitat amb els articles 123 i 124 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques. Tot això sense perjudici que pugua interposar-se qualsevol altre recurs dels previstos en la legislació vigent.

València, 26 de febrer de 2021.- La consellera de Sanitat Universal i Salut Pública: Ana Barceló Chico.

3. Se entenderá cumplida la obligación a que se refiere esta resolución, mediante el uso de cualquier tipo de mascarilla, preferentemente higiénicas y quirúrgicas, que cubra nariz y boca. Se observarán, en todo caso, las indicaciones de las autoridades sanitarias acerca de su uso.

Segundo. Perdida de eficacia.

Queda sin efecto todo lo que se oponga a la presente resolución y en concreto el apartado 1.3. del anexo I del Acuerdo de 19 de junio, del Consell (DOGV 20.06.2020), y el punto 1 del resuelto primero de la Resolución de 25 de febrero de 2021, de la consellera de Sanidad Universal y Salud Pública, por la que se acuerdan nuevas medidas, como consecuencia de la situación de crisis sanitaria ocasionada por la Covid-19 (DOGV 26.02.2021).

Tercero. Colaboración.

Solicitar para el cumplimiento de la presente resolución, la colaboración de la Delegación del Gobierno de la Comunitat Valenciana y de los Ayuntamientos de la Comunitat Valenciana, a los efectos de cooperación, en su caso, a través de los cuerpos y fuerzas de seguridad y de la policía local, para el control y aplicación de las medidas adoptadas.

Cuarto. Régimen sancionador.

El incumplimiento de las medidas de la presente resolución quedará sujeto al procedimiento de la actividad inspectora y al régimen sancionador establecido en el Decreto ley 11/2020, de 24 de julio, del Consell, de régimen sancionador específico contra los incumplimientos de las disposiciones reguladoras de las medidas de prevención ante la Covid-19.

Quinto. Eficacia y vigencia.

La presente resolución producirá efectos desde el día de su publicación en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, hasta que se modifique o se deje sin efecto.

Se advierte que la presente resolución pone fin a la vía administrativa pudiendo interponerse recurso contencioso administrativo en el plazo de dos meses, contados desde el día siguiente al de su notificación, ante la Sala de lo Contencioso Administrativo del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana, de acuerdo con lo establecido en los artículos 10.1 y 46.1 de la Ley 29/1998, de 13 de julio, reguladora de la jurisdicción contencioso-administrativa, o recurso potestativo de reposición ante el mismo órgano que dictó el acto, en el plazo de un mes, de conformidad con los artículos 123 y 124 de la Ley 39/2015, de 1 de octubre, del procedimiento administrativo común de las administraciones públicas. Todo ello sin perjuicio de que pueda interponerse cualquier otro recurso de los previstos en la legislación vigente.

València, 26 de febrer de 2021.- La consellera de Sanidad Universal y Salud Pública: Ana Barceló Chico.